

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 401/2024-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **AUTO ROTOS – ROZBORA s.r.o.**, Račianska 184/B, Bratislava, IČO 35 918 519, zastúpenej LEGAL & CORP s. r. o., Gajova 11, Bratislava, proti postupu a uzneseniu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Sfk/90/2023 z 27. marca 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 1. júla 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 7 ods. 2 ústavy, práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 13 ods. 4 ústavy, práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“), základného práva na rovnosť pred právom podľa čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy v spojení s právom zákazu diskriminácie podľa čl. 14 dohovoru označeným uznesením najvyššieho správneho súdu. Sťažovateľka navrhuje zrušenie napadnutého uznesenia najvyššieho správneho súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie. Požaduje priznanie finančného zadosťučinenia 5 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky (ďalej len „finančné riaditeľstvo“) zamietlo podnet sťažovateľky na nariadenie obnovy konania *ex offi*o ukončeného právoplatným rozhodnutím Daňového úradu Bratislava z 2. októbra 2013. Uvedené rozhodnutie finančného riaditeľstva na odvolanie sťažovateľky potvrdilo Ministerstvo financií Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo financií“) rozhodnutím č. MF/014287/2018-77 z 9. júla 2018.

3. Správny súd v Bratislave (ďalej len „správny súd“) uznesením č. k. BA-2S/152/2018-76 z 19. septembra 2023 správnu žalobu sťažovateľky proti rozhodnutiu z 9. júla 2018 zamietol.

4. Napadnutým uznesením (v petite ústavnej sťažnosti nesprávne uvedené ako rozsudok, pozn.) najvyššieho správneho súdu bola zamietnutá kasačná sťažnosť proti uzneseniu správneho súdu z 19. septembra 2023.

5. Z napadnutého uznesenia najvyššieho správneho súdu vyplýva, že v minulosti v obdobnej veci identických účastníkov konania kasačný súd rozhodol rozsudkom sp. zn. 3Sfk/95/2022 z 29. marca 2023, a preto v ďalšom poukázal na podstatné časti odôvodnenia citovaného rozhodnutia. V súvislosti s námietkou sťažovateľky o nulite rozhodnutí správnych orgánov z citovaného rozhodnutia vyplýva, že orgánom, ktorý je zo zákona oprávneným posudzovať dôvodnosť podnetov na nariadenie obnovy konania *ex officio*, je prvostupňový orgán, ktorý je oprávnený rozhodovať o tom, či obnova konania bude, alebo nebude nariadená. Pokiaľ prvostupňový orgán o nevyhovení podnetu rozhodol formou rozhodnutia, a nevybavil ho listom, v ktorom by sťažovateľke oznámil, prečo ňou uvádzané skutočnosti nie sú dostatočne na nariadenie obnovy konania, takáto vada podľa názoru kasačného súdu nespôsobuje nulitu správneho aktu. Takto zistená vada prvostupňového orgánu teda nie je v otázke prekročenia právomoci, ale v otázke zvolenia procesnej formy pre rozhodnutie, resp. posúdenie príslušných orgánov. Najvyšší správny súd k otázke aktívnej legitímácie sťažovateľky ďalej uviedol, že v predmetnej veci neboli splnené podmienky aktívnej legitímácie žalobkyne, a to v časti podmienky zásahu napadnutého rozhodnutia do subjektívnych práv sťažovateľky ako žalobkyne. Na začatie administratívneho konania na základe podnetov na obnovu konania totiž neexistuje subjektívne právo. Takýmito podnetmi sa orgánom verejnej správy prostredníctvom akéhokolvek subjektu dávajú do pozornosti len určité skutočnosti a je len na adresátovi podnetu, či na jeho základe začne konanie z úradnej moci, alebo nie. Subjektívne právo vo všeobecnosti neexistuje ani na to, aby administratívny orgán podávateľovi podnetu na tento jeho podnet reagoval a odpovedal (ak to zákon výslovne neustanovuje). Z uvedeného teda vyplynulo nespĺnenie podmienok aktívnej legitímácie žalobkyne v postavení sťažovateľky s tým, že správna žaloba mala byť odmietnutá pre neoprávnenosť osoby a správny súd dospel k odôvodnenému a správne mu záveru o absencii podmienok aktívnej legitímácie žalobkyne.

6. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti opakovane vyslovuje nespokojnosť s tým, že jej podnet na obnovu konania z úradnej moci nebol vybavený listom, ale rozhodnutím finančného riaditeľstva, ktorého pochybenie ju „vtiahlo“ do správneho konania, v súvislosti s ktorým jej vznikli (bližšie nekonkretizované) náklady a právne zastúpená musela byť aj v následných súdnych konaniach. Sťažovateľka zastáva názor, že najvyšší správny súd mal rozhodnutie ministerstva financií, ktoré považuje za nulitný správny akt, zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie na účel správneho vybavenia podnetu sťažovateľky. Pokiaľ tak neurobil, porušil nielen jej právo na spravodlivé súdne konanie, ale aj právo na ochranu majetku. Sťažovateľka poukázala aj na iné rozhodnutia správnych súdov vo veciach s totožným predmetom konania a s rovnakými účastníkmi konania, ktoré považuje za nesprávne z dôvodu ich rozporov s platným právom.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a preskúmal, či ústavná sťažnosť obsahuje zákonom ustanovené náležitosti a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. Ústavný súd poznamenáva, že správne súdnictvo je primárne prostriedkom ochrany subjektívnych práv adresáta výkonu verejnej správy v jej najrôznejších podobách. Len sekundárne je kritériom poskytovania tejto ochrany zákonnosť verejno-mocenských aktivít verejnej správy. Inými slovami, správne súdnictvo v systéme právneho štátu nemá slúžiť naprávaniu nezákonnosti vo verejnej správe bez akéhokoľvek zreteľa na dopad eventuálne zistenej nezákonnosti na subjektívno-právnu pozíciu dotknutého. Účelom správneho súdnictva nie je náprava nezákonnosti vo verejnej správe, ale účinná ochrana subjektívnych práv fyzickej osoby alebo právnickej osoby, voči ktorej je verejná správa v jednotlivom prípade vykonávaná. Správny súd spravidla nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy (IV. ÚS 596/2012, III. ÚS 502/2015, IV. ÚS 272/2020).

9. Ústavný súd konštatuje, že eviduje niekoľko ústavných sťažností sťažovateľky, ktorými namietala porušenie svojich základných práv a slobôd postupom a rozhodnutím najvyššieho správneho súdu rozhodujúceho v obdobnej veci (t. j. nezákonná forma vybavenia podnetu na nariadenie obnovy konania z úradnej moci) totožných účastníkov konania (napr. sp. zn. I. ÚS 352/2023, sp. zn. IV. ÚS 354/2023, sp. zn. IV. ÚS 347/2023, sp. zn. II. ÚS 432/2023). Ústavnoprávnemu prieskumu v konaní o ústavnej sťažnosti pod sp. zn. IV. ÚS 362/2023 bol podrobený aj rozsudok najvyššieho správneho súdu sp. zn. 3Sfk/95/2022 z 29. marca 2023, na ktorý poukázal najvyšší správny súd v odôvodnení napadnutého uznesenia (bod 35). Teoreticko-aplikačné východiská v totožnej právnej veci týkajúce sa charakteru, fáz konania či podávania návrhu obnovy konania vrátane záverov samotného ústavnoprávnemu prieskumu sú sťažovateľke známe z uznesenia ústavného súdu č. k. IV. ÚS 362/2023-18 z 27. júna 2023, ktorým ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú, preto ich ústavný súd v danom prípade nepovažoval za potrebné opakovať.

10. Kľúčovou námietkou sťažovateľky v konaní pred súdmi je forma vybavenia jej podnetu (rozhodnutie namiesto listu) a s tým spojený vznik trov. V tejto súvislosti dáva ústavný súd do pozornosti, že porušením práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy) nie je taký výklad zákona, ktorý má oporu v medziach rozumného a prípustného výkladu zákona; taký výklad nemožno považovať za arbitrárny. Zároveň treba dodať, že ústavný súd štandardne vychádza zo záveru, že základné právo na súdnu ochranu, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie sú „výsledkové“, to znamená, že právu na spravodlivý proces musí zodpovedať proces ako celok, a preto posudzuje to, či napadnuté rozhodnutie ako celok zasahuje do sťažovateľovho základného práva na súdnu ochranu (I. ÚS 236/03, III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08). Inak povedané, ústavný súd posudzuje porušenie základného práva na súdnu ochranu tak,

či výsledok namietaného právneho posúdenia nie je arbitrárny, a teda ústavne nekonformný a pre sťažovateľa z hľadiska ochrany jeho základných práv a slobôd neprijateľný.

11. Kasačný súd síce prisvedčil námietke sťažovateľky, že orgány verejnej správy nesprávne vydali rozhodnutia ako reakciu na jej podnet (ako by šlo o návrh na obnovu konania), na strane druhej sa však nestotožnil s tým, že by predmetné rozhodnutia boli nulitné. Z § 76 ods. 1 a 2 zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „daňový poriadok“) totiž vyplýva, že v predmetnej veci bolo finančné riaditeľstvo tým orgánom, ktorý je *ex lege* oprávnený posudzovať dôvodnosť podnetov na nariadenie obnovy konania, ako aj návrhov na obnovu konania, je teda orgánom oprávneným (na základe zákonom zverenej právomoci a kompetencie) rozhodovať o tom, či obnova konania bude, alebo nebude nariadená. Zistená vada vydania rozhodnutia finančného riaditeľstva, ako aj rozhodnutia ministerstva financií Slovenskej republiky teda je len v otázke zvolenia procesnej formy pre rozhodnutie, resp. posúdenie príslušných orgánov, nie však v otázke prekročenia právomoci, nespôsobuje nulitu správneho aktu vydaného príslušnými orgánmi.

12. Ústavný súd preskúmaním napadnutého uznesenia zistil, že najvyšší správny súd postupoval v medziach svojej právomoci, pričom sa nedopustil takého výkladu a aplikácie príslušnej zákonnej právnej úpravy (daňového poriadku a Správneho súdneho poriadku), ktorými by poprel ich účel a význam. Napadnuté uznesenie najvyššieho správneho súdu nemožno označiť za arbitrárne v tom smere, že by závery ním formulované boli zjavne nelogické s ohľadom na zistený skutkový stav, ústavne neudržateľné alebo že by napadnuté uznesenie nereflektovalo ťažiskové skutočnosti dôležité pre riadne zistenie stavu veci a rozhodnutie o kasačnej sťažnosti sťažovateľky.

13. Keďže odôvodnenie najvyššieho správneho súdu k jednotlivým námietkam sťažovateľky, ktoré prezentovala v rámci kasačného konania a ktorými vo svojej podstate odôvodňovala reálny zásah do svojho právneho postavenia, sú ústavne udržateľné, potom nemôže obstať ani požiadavka sťažovateľky na zrušenie rozhodnutí orgánov verejnej správy na podklade výlučného tvrdenia o ich nezákonnosti. Takéto zrušenie by totiž malo výlučne formálny charakter, pričom jeho jediným cieľom by bolo zabezpečiť procesnú čistotu v postupe príslušných správnych orgánov bez prihliadnutia na právne postavenie sťažovateľky, čo, berúc do úvahy účel správneho súdnictva (bod 8 tohto uznesenia), nemôže obstať.

14. V súvislosti s námietkou sťažovateľky o nesprávnosti iných rozhodnutí správnych súdov s totožným predmetom konania a účastníkmi konania ústavný súd poukazuje na svoje skoršie uznesenie č. k. I. ÚS 667/2023-13 zo 7. decembra 2023. Tam nad rámec v časti *obiter dictum* s prihliadnutím na závery premietnuté v skorších rozhodnutiach ústavného súdu v obsahovo totožných právnych veciach sťažovateľky vyslovil názor, či každým ďalším totožným podaním ústavnej sťažnosti proti najvyššiemu správne súdu v otázke právneho vysporiadania sa s formou právneho aktu správneho orgánu už nejde o bezúčelné či zjavne bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti zo strany sťažovateľky.

15. Komplexným posúdením veci ústavný súd dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho správneho súdu a obsahom základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol

túto časť ústavnej sťažnosti sťažovateľky podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

16. Pokiaľ sťažovateľka namieta porušenie čl. 7 ods. 2, čl. 12 ods. 1 a 2 a čl. 13 ods. 4 ústavy a čl. 14 dohovoru, tieto neobsahujú konkrétne práva, ktorých ochrany sa možno domáhať v konaní o ústavnej sťažnosti (m. m. I. ÚS 352/2023), čo je dôvod na odmietnutie zostávajúcej časti ústavnej sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

17. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, zaoberať sa ďalšími návrhmi v nej uplatnenými stratilo svojej opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. augusta 2024

Robert Šorl
predseda senátu